

la Senyera

CIUTADANIA - ESPORT - JOVENTUT - NOTICIES

Dels articles son responsables llurs
autors. No es retornen els originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
CARRER D'ALLADA, 34

Número solt: 15 cèntims
Anuncis i comunicats segons tarifa

Telegrama :

President Consell Ministres - Madrid. "Protestem enèrgicament de l'atropell comès en la persona de l'il·lustre patrici Francesc Macià"

Palamós

Segons la majoria dels historiadors que s'han ocupat de la procedència i desenvolupament de Palamós, aquesta vila fou fundada allà pels anys 1290 per un influent jueu anomenat Astrugo de Ravaya; malgrat, però, hom sap que algun temps abans ja es reunien a l'entorn d'un castell que s'aixecava davant el mar, un petit nombre de persones que es preservaven, mitjançant aquest *palau-fortalesa*, dels atacs violents dels pirates que freqüentment recorrien aquestes costes empordaneses, penetrant a sang i foc als pobles i ciutats i deixant rera seu la misèria i la desolació més grans.

A fi d'augmentar ràpidament la població i ajudar així el creixement de la vila, se li haurien concedit certs drets dels quals cap dels demés pobles — o molt pocs — fruien; això fou en veure Pere *El Gran* l'importància, tant per l'estratègia com per ésser l'únic punt d'aquesta costa on podia posar els peus lliurement, que adquiria per a ell. (Palafrugell, Bagur, Sant Feliu de Guixols, Roses, Tossa, i tots els demés ports quelcom significants de l'Empordà, estaven repartits en jurisdiccions pertanyents a diversos senyors, quedant — en bona línia — fora del domini dels reis).

Els poc nombrosos habitants que, per aquell temps, integraven Palamós (Palamors), es reunien, per a prendre acords, en una assemblea general al lloc anomenat «La Punta», que, com indica el nom, era una sortida de les roques encara respectat avui per les aigües, en el seu avenç constant; forma popular i generosa de regir-se que ara, en «plena civilització» podem envejar...

El que, anys més tard, aconseguí donar a Palamós una empenta progressiva, fou, sens

dubte, l'eliminació de Sant Feliu dels ports catalans amb poders per el desembarc del blat, eliminació que fou portada a terme pel fill d'Alfons III, i sots-tinent al mateix temps, degut a les continuades i empipadores pendències del dit port i la ciutat de Girona. Amb ocasió d'això, l'infant D. Pere afavorí després considerablement la nostra vila, arribant fins a intentar fundar a la seva mateixa platja un altre poblat, ço que no li fou possible; passà Palamós a ésser barri de Girona, prenent una capital importància allí l'any 1334, que fou quan, autoritzada pel rei, es donà començament a l'obra de l'esglèsia, solemne edifici d'una sola nau i estil gòtic.

EL QUE PENSA LA JOVENTUT PALAMOSINA

Actualment està de moda criticar burdament a la joventut; els uns la troven dividida en activa i passiva, els altres, ni en activa ni passiva, la consideren avui, positivament nul·la. En una paraula, joventut palamosina, «els vells», els entenimentats, ens estant posant poc més o menys, a l'altura del zero absolut.

I, naturalment, no transigim. Si nosaltres joves, no hem fet encara res més que badar, que futbol·lejar, que ballar... Pregunto jo, què heu fet vosaltres, els entenimentats palamosins, per a millorar el vostre i el nostre estat? On són les escoles aixecades per vosaltres? Quins són els esforços que heu fet, per privar que la *futbolmania* s'arrelés en la nostra estimada vila en un grau tan elevat? Es que us creieu que tot ho tenim de fer nosaltres?

Si una planta no la cuideu com és degut, pujarà torçada, els seus fruits seran migrats. Vosaltres, els pares, els que formeu part del

grup dels seriosos, dels entenimentats, com heu fet pujar als fills, als esbojarrats? Sens dubte torçats i propensos a donar mals fruits; vosaltres mateixos ho declareu. Però, qui en té la culpa? Volem escoles, ho sentiu? Volem escoles!

Aquest crit no significa que volguem edificis amb bonica façana. La façana ens és completament indiferent; ço que ens interessa és l'ensenyança.

Que es retribueixi com és degut als professors; que organitzat per la Junta local d'Ensenyança — car bé deu haver-n'hi — s'augmentin les hores de classe; que es donguin més facilitats per adquirir la segona ensenyança, avui inasequible per l'obrer. En una paraula: cuideu que la joventut pugui amb més cultura, més assenyada, i demà us enorgullireu d'haver-la cultivada vosaltres; i veureu al mateix temps, que la sang de la vostra sang, no és tal horxata com fins avui heu cregut.

A. CEREZO

Retocant

Ben poca cosa és el que vaig a dir. Solament contestar a unes frasses que en el passat número d'aquest setmanari varen aparèixer en l'enquesta «Què penseu de la joventut palamosina?» Heus-aci el que deia, referint-se a nosaltres, les noies: «Cuidar molt el cos per enlluernar l'home, i entregar-se cegament a les exigències de la moda». Això deia, sens fer-nos la més petita mercè de creure-nos tant persones com ells mateixos; com si fossim nines més o menys boniques, que sols servissim perquè la moda ens vestís o depullés, segons les exigències i, que al cap només el tinguéssim per lluir uns rulls, també més o menys autèntics, negant-nos la més petita espurna de cervell, com si això només fos patrimoni exclusiu de l'home, i que el sol deure nostre a la terra fos enlluernar-los, tenint, com tenim, altres missions més nobles i enlairades que aqueixa.

Jo, — i com jo moltes — protesto d'aquesta opinió envers nosaltres, perquè sé que sots l'aparent manca de sensibilitat per les coses que s'aparten de modes i frivolitats hi ha, sens dubte, en la majoria de les palamosines, si bé no caps intel·lectuals, clares idees de rectitud d'esperit, i fins en les que no s'hi pot reconèixer dites qualitats tenen, quan menys, un cor que batega a impuls de bells ideals!

De poder contar-me entre les darreres em dono per satisfeta.

I... res més.

CINTETA CARRERAS PAULI

Les delícies del tren de Palamós

(Segón de la sèrie)

El llibre de reclamacions i un destornillador, eren les coses que recomanava la setmana passada per a posar els «shlipings» del «nostre carril», en condicions de no pescar cap refredat. (1) El llibre de reclamacions per posar el crit al cel; i, el destornillador, per a estalviar feina als obrers dels *Ferrocarriles Económicos Españoles*. No he tingut encara ocasió de posar en pràctica, personalment, els meus consells, per no haver-me estat possible servir-me novament del carril.

Avui us parlaré d'una altra «delícia» dels «shlipings».

Gairebé tothom haurà observat que a les finestres d'aquests vagons, hi ha, per la seva part exterior, tres ferros. Heu pensat alguna vegada, perquè serveixen aquests ferros? Per protegir els vidres?; per previsió de que algú prengués mal treguent el cap a fora?; o per fer bonic? Jo em decanto per lo darrer; hi són únicament per fer bonic; ja que si hi fóssin per previsió, també s'hauria extès aquesta mida als cotxes vells; em refereixo als *de cabida 16 personas*. Doncs siguent-hi per fer bonic hi són de massa; no tenen cap utilitat; us ho vaig a demostrar.

Tots haureu observat, principalment dintre el sexe dèbil i en la mainada, que hi han naturaleses que no resisteixen, i en particular en el tren de Palamós, una hora sense que no tinguin que marejar-se. Aquestes persones observareu sempre, que els plau trobar-se prop de la finestreta, per bé que l'aire els acaroni la cara, — que sens dubte aquesta previsió és un estimulants contra el mareig — i, ademés, que si arriben a tenir que *descamviar*, puguin abocar tot seguit el cap a fóra. Doncs bé, tot això és totalment impossible en els «shlipings» dels *Ferrocarriles, etc. etc.* Ho he constatat personalment; vegeu:

Un dissabte en el tren del vespre; l'esprés. Està plé de gom a gom. Una dona té al costat seu, i prop de la finestreta, un vailet d'uns cinc anys que per les recomanacions que li fa la seva mare, endevineu que acostuma a marejar-se. Ell prou que procura retenir-se aquella sarçuela que li puja estòmac amunt; estossega; s'empassa saliva, i, de tant en tant, fa una ganyota quelcom sospitosa; els ulls, prenen un color vermellós i esdevenen llunts; no diu res; només aguanta.

que acupa a favor del Municipi, a fi de practicar obres de sanejament i embelliment de la població.

Queda pendent, previ judici contradictori, per 15 dies l'instància de D. Francesc Soler, demanant permís per a instal·lar un electre-motor de 3 cavalls a la casa núms. 8 - 10 del carrer Passeig del Cementir amb límit al carrer Llevant.

S'aproven els pressupostos presentats per En Josep Marín i el Sr. Alexandre Vila, per instal·lar un rellotge públic a la torre de l'Església Parroquial, encarregant-los-hi l'execució de les obres.

Es concedeix una llicència de 20 dies per a poder ausentar-se del terme al Batlle Sr. Miquel Gubert.

S'aproven comptes importants en junt 569'75 ptes. per a varis serveis municipals.

— Hem rebut un article ben simpàtic el qual, en vibrants mots diu quelcom semblant al que avui inserim de Na Cinteta Carreras. És fet per mans femenines i signat amb dues inicials. Ens plauria sapiguer el seu verdader origen.

— Des d'ahir, dia 5 d'Octubre, que regeix un nou horari en els trens de Flassà a Palamós.

Esports

El Campionat català

C. D. Europa, 1 — F. C. Barcelona, 4
C. E. Sabadell, 4 — R. C. Espanyol, 2
C. D. Júpiter, 1 — F. C. Badalona, 3

Heus-aquí el resum de la jornada darrera. Mentre l'Espanyol perd totes les possibilitats de classificar-se, veiem com el Barcelona augmenta la seva puntuació tranquilament. L'equip de la costa, enguany tindria merescudament guanyat un lloc en el Campionat d'Espanya.

La classificació del Campionat queda establerta així:

Barcelona, 6 punts; Badalona, 5; Sabadell, 4; Europa, 1; Júpiter, 1 i Espanyol, 1.

Aquest últim ve a confirmar una vegada més allò que deia Zamora: «El Español soy yo».

Un moment crític dintre la direcció del Palamós S. C.

S'ens diu que aquesta setmana els socis del Palamós es reuniran en Junta General per tal de designar la formació de Junta Directiva.

Tenim confiança que d'aquesta reunió en sortirà un nucli d'entusiastes de bona voluntat per dur a terme la direcció de la nostra estimada agrupació esportiva.

C.

Espectacles

Constituí el programa de l'Econòmic Cine les pel·lícules «El jardín de Alá», «El Charlatán» i les acostumades còmica i revista.

La primera és una pel·lícula de tema quelcom delicat, però quals situacions s'ajusten al pensament de l'autor, donant-nos un argument humà i d'una exquisida moralitat. Les escenes es succeeixen lògiques i naturals, i són compostes amb una admirable penetració artística. Rex Ingram féu una bona pel·lícula i ni caigué en la vulgaritat dels finals feliços. Són dignes d'admiració diversos tipus exòtics, curiosament presentats (recordi's el quefe d'estació, l'anglès que col·lecciona papellones, el vell alarb que profetiza i altres). Alice Terry i Iván Petrowich són els protagonistes, i és, en resum, una bona producció.

«El Charlatán» té intriga i es fa interessant, però aviat l'interés és fesfet per una sèrie d'inverossimilituts que desgracien la pel·lícula. Interpretada per Holmes Herbert i Margaret Livingston.

El «Carmen» presentà «El angel pecador» de la «Paramount», de bell argument i emotives escenes, fent-se interessant des del principi al fi. Magnífic treball de Gary Cooper i Nancy Carroll, i molta naturalitat en les escenes. El final no per ésser imprevist, deixa d'ésser ben concebut i bellament patètic, si bé es considera.

L'altra pel·lícula titulada «Su Majestad la coqueta» no és molt original que diguéssim, però és divertida i ben presentada. Ademés, hi treballa Sue Carol... i cregui el llegidor que val la pena...

Dimecres passat reprisà l'Econòmic Cine «Venganza gitana», per Ronal Colman i Vilma Banky, cinta de caire llegendari i romàntic i «Don Q. el hijo del Zorro», bona pel·lícula; però inferior a «El signo del Zorro», pel mateix Douglas. El públic omplí el local de gom a gom, i aprofitem l'avinentesa per a demanar un poc més d'educació i bon comportament al públic de dalt, i també a algú de baix que ja s'en hauria de donar vergonya...

A tots els llegidors de «La Senyera» simpatitzants amb la causa de la llibertat i justícia, els preguem signin el següent butlletí, el qual remetrem a Madrid.

Sr. President Consell Ministres - Madrid.

Demano prompte i plena reparació injustícia comesa en la persona de Francesc Macià, exigint li siguin obertes les portes de Catalunya.

Signatura,

Aquesta tarja pot dipositar-se a casa el Sr. Plaça (llibreria)

La mare li diu:

— Apa maco, posa't ben arran de la finestra que l'aire et toqui; així, veuràs com et passarà...

Però no hi afegeix cap més mot, no té temps, i el petit, plaf!, obsequia a unes mitjes i uns baixos de pantalons amb les reminiscències de la pedregada bucòlica. Ell, prou volia treure el cap a fóra, però els ferros li ho privaren.

Aquest mateix espectacle, que per la Companyia deu ésser d'aquells confortants, temps enrera vaig veure'l en una senyora que tornava del seu viatge de nocces.

Així ja sabeu en que podeu trovar-vos en alguna ocasió que pujeu en un dels «shlipings», Si la Companyia volgués podria solucionar-ho; treient els ferros, o bé posant als cotxes vells un lleteret que digués:

ESPECIAL PARA LOS QUE SE MAREEN

i així els que patissin de mareig en lloc de regar la concurrència o al vagó, que no hi tenen cap culpa, podrien fer-ho a la innocent carretera o al verd marge.

ARSENI ROS

Girona, Setembre 1930.

(1) Els cèlebres llistonets hem d'advertir que fa uns dies -- pocs -- foren sustrets. N. de la R.

NOTICIARI

— Vagi nostre agraïment a tota la premsa amiga i públic, que tan afectuosament ha correspost saludant l'aparició del nostre primer número.

— Ha tingut molt escassa acollida la crida adreçada al jovent local per a l'ingrés a les files de «Palestra». Volem creure que serà temporal aquesta manifesta indiferència, que tant poc alts ens situa.

— Demà és la festa del llibre, demà a tot Espanya es retrà un homenatge a aquest poderós instrument de progrés i cultura. Ojalà que aquesta data pogués quedar impresa en el nostre esment i en el nostre cor, commemoració d'un joïós revifament de les nostres energies, tan de temps llastimosament adormides.

— Per causes totalment alienes a la nostra luntat ens és impossible publicar avui l'anunciat reportatge «Les urbanitzacions a Palamós».

— Dies enrera tinguerem ocasió de veure ancorat al nostre port el vaixell japonés «Sant

Francesc de Maru», el qual sortí de Palamós amb un important carregament de desperdicis de suro.

— Aquests últims dies les traineres han transportat a terra grans quantitats d'anxoves i sardina.

— Malgrat haver fet encara aquesta passada setmana alguns dies de bon temps les freqüents boires i nuvolades semblen anunciar-nos la propera arribada de la fret.

— S'ha cursat el següent telegrama:

President Consell de Ministres. Madrid. Comissió de Política i Cultura, en nom de 500 socis Centre Republicà Federal de Palamós, protestem expulsió ciutadà Macià, demanem llibertat presos político-socials i reposició Junta destituïda per la Dictadura Centre Dependents Comerç i Indústria. President, Barnés; Secretari, Matamala.

El moviment del Port des del 15 al 30 del passat fou aixís:

Vapors: Ampurdán (4 vegades), Cervera, Cerga, Cabo Blanco, espanyols; Ougvald, Birk noruecs; Bazán, Colón, anglesos; Mont Viso, francès; San Franco Moru, japonès.

Velers: Demetrio Gòmez, Virgen del Carmen, Pastora i Cervol, espanyols.

Ajuntament

Sessió del 30 Setembre 1930.

Queda aprovat el balanç del 20 al 30: Ingresos, 2.742'82 ptes. Pagaments, 8.424'19 ptes. Existència en caixa, 38.546'67 pessetes.

A Manel Borràs Paris, President de la Associació d'Alumnes de "l'Escola d'Ingeniers Industrials de Barcelona", se li manifesta que aquest Ajuntament per manca de consignació en el presupost local, no pot atendre la petició de subvencionament que sol·licita per visites i complement de l'instrucció tècnica.

Es concedeix un auticíp reintegrable fins a fi d'any de dues mensualitats del seu sou, l'oficial 1.er de l'Ajuntament D. Josep M.ª Puiggarí.

S'autoritza al Sr. Alcalde per a demanar l'enderroc del Cementiri antic i la censió dels terrenys

MODERNA ESCOLA DE PIANO

Professor: R. CASAS

Lliçons particulars i a domicili

PALAMÓS

REMARKQUES

Olé pels sevillans!

Els sevillans són els que ho han fet millor. Res de telegrams de protesta al govern per l'expulsió de Macià.

Simplement: Una denúncia a Ginebra a la Societat de Nacions.

La diada del Llibre

Damà, dia 14, s'escau ésser la «Diada del Llibre». Mentres arreu de Catalunya es celebra com es mereix aital jornada a la nostra vila —assegurariem— passa desapercebuda. Els llibreters, amb bona voluntat, no podrien fer quelcom en profit de la literatura?

Sagetes

(Trapaceries recollides al nostre correu)

Recomanem al gran «virtuós del piano» que sempre que toqui ballables (en el Casino enclavat en l'indret de càrrega i descàrrega de vaixells) s'abstingui d'imitar el mal de Sant Victor, puix fa l'efecte d'un politxinela quan l'estiren amb un cordill. — «Penya els tres».

— Serà cert, amics de la «Penya Palamós», que el celibat vos pesa?

Per nosaltres no estigueu; sacrificarem agra-dosament la butxaca per la vostra felicitat.

— Una xamosa nena de quinze abrils, ulls blau - *Cels*, va amb una amiga pel carrer. Casualment passa un nostre company de Redacció i pot oïr com una diu a l'altra: — «Cuidado que passa un de LA SENYERA...»

Rigurosament històric.

— Ens plau comunicar als lluents socis del «Club de la Brillantina» que si la gentil senyoreta Maria L. no els saluda, no cal que ho atribueixin a orgull car és degut, simplement, al enlluernament que li causen la visió de tantes cabelleres enxarolades. «Penya els tres».

— Aquella damisel·la que ja mai als llavis li falta aquell xic de carmí, i a l'anell aquella M. C., s'ha tornat tant bufona que si amb ella voleu *marcar* algun *tango* heu d'anar a parlar-hi alguns dies abans.

— Sabrien dir els flamants «Brillantins» on varen *comprar* el berenar de certa festa Major que fa pocs dies va celebrar-se en un poblet veí? — «Penya els tres».

— Es discuteix la catalanitat de Colom. Els defensors de la tesi italiana han sostingut que

era de Gènova i, últimament de Milà. Sembla ara que vulguin sigui de *Florència*. En aquest cas, «Penya Palamós» té que està interessat en esbrinar-ho.

— El rigor de l'estiu i les incomoditats del viatge, no han privat que determinat «penyista de galons» ens visiti amb remarcable freqüència. Sabem que es molt actiu, però, d'activitats n'hi ha de tantes menes!..

Ens temem que les femenines no hi estiguin també incloses.

— Una taquígrafa bufona, simpàtica i viva com un esquirollet, fa confondre els signes a un taquígraf tant constant com en Joan. ALS qui pugui interessar la nova, els donarem més detalls.

— Un dels «penyistes» alts, en les seves visites, han vist té interès en cultivar-se simpaties entre les damisel·les de la «banlieu» de Palamós. Per això, quan ha complert les seves pròdigues atencions, torna quelcom brut de pols, no obstant, ell sempre *Ba net*.

— S'ens assegura que al camp de *Le Bourget* volen plantar-hi una mena de *castanyer* barceloní.

— Parlant de temes culinaris, l'altre dia un estol de nenes palamosines discutien quin peix anava millor per cuinar, si el de la vila o el de fóra. I tres concordaren en l'opinió, puix digueren: A mi, de Barcelona em porten un *roger* que va de primera.

Per excés d'original no ens és possible publicar totes les «trapaceries» rebudes. Preguem ens vulguin perdonar els anònims que ens han tramès originals.

A...

Caigué aital tempesta que passà a l'història

Afrosa alenada que tot ho arrassà

Rodolaren per terra amb eufòria

Monyos, cabelleres, sens ni rondina.

Encara (no ho dubtin) queden prò heroïnes

Sublíms Joanes d'Arc, verges idealistes

Encara hi ha mosses, dignes Agustines

Reixides doncelles de gestes «cubistes».

Valenta, amb feresa, una es resistí

Indomable i forta a les folles desfetes

Ara avui passeja amb tot *retinti*

pels carrers de casa les seves trenetes.

E.

URRALLITA

EL MILLOR
MATERIAL
PER A TEULATS

Enric VINCKE

Palamós

Mangueres i Tubs Metàl·lics flexibles

Per a conducció de Aigua, Olis d'oliva i demés olis vegetals. Vins Alcohols, Quitrà, Vapor, Gas. Olis minerals, Bencina, Petroli, Sorra Matèries grasses, Aire comprimit, Cables elèctrics, Ejes flexibles i tota mena de líquids a pressió o sense.

Aplicacions de l'Automòvil

(Carburador, escape, conta-kilòmetres grassa a pressió, etc.)

Mines - Ferrocarrils - Aviació i per a tota mena d'indústries.

Accessoris per a empalmar

Empordanesos!

“La Rambla de Catalunya”

(ESPORT I CIUTADANIA).

Llegiu tots els Dímarts

El millor setmanari català.

Bar-Restaurant SAN PACHO

PALAMÓS
AL COSTAT L'ESTACIÓ

Obert dia i nit. Habitacions amb aigua corrent
Cuina selecta. Especialitat amb els gelats.

Propietari: M. PUJOL Telèfon 26

BUTLLETI DE SUBSCRIPCIÓ

Sr. En

Adressa

se subscriu a LA SENYERA per (1)

..... de de 193.....

Signatura

(1) Trimestres, semestres, anys.
Trimestre 2 ptes. Semestre 4 ptes., Any 8 ptes.
Estranger: Trimestre 2'50 ptes.